SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 18. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 4 December 1903. | Expedition: Vallingatan 11. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 23:e Årg.

Hector Berlioz.

Minnet af en bland musikvärldens märkligaste, originellaste och snillrikaste män, firas i dessa dagar mångenstädes med uppförande af hans musikverk, minnet af Hector Berlioz, hvars födelsedag inträffade för hundra år sedan. Hos oss har redan en sådan minnesfest egt rum med Musikföreningens uppförande af hans storslagna Requiem jemte ett par andra hans kompositioner, och Konsertföreningens nästa konsert kommer äfven att upptaga hans namn på sitt program.

Till erinring om denne världsberömde tonheros meddela vi också nu hans bild och en lefnadsteckning, som dock med större fullständighet skulle fylla hela detta nummer men nu måste blifva kortfattad. För femton år sedan meddelade vi här en längre uppsats om Berlioz med porträtt och vi vilja nu reproducera en del af denna vid detta tillfälle, hufvudsakligen beträffande de biografiska uppgifterna.

Hector Berlioz föddes i södra Frankrike, i Côte Saint-André, en liten stad nära Grenoble, d. 11 december 1803. Hans far, en ansedd läkare önskade att han skulle egna sig åt samma lefnadskall. Hector erhöll en sorgfällig uppfostran och från sitt 12:te år äfven undervisning i musik såsom ingrediens i allmänbildningen. Oaktadt motvilja för medicinska vägen begaf sig den unge Berlioz 1822 till Paris i och för medicinska studier, hvilka han där idkade i två år till dess begäret för musiken blef så mäktigt, att han skref till fadern med förklaring att han fast beslutit öfvergifva medicinstudierna och följa sin oemotståndliga böjelse för musiken. Af denna konst hade han med passion öfverlemnat sig och synnerligast fördjupat sig i studiet af Gluck, Spontini, Mozart, Beethoven och Weber. De äldre mästarne Händel och Bach lockade honom dock ej till intimare bekantskap. En långvarig strid med föräldrarne i anledning häraf slutade med att fadern nekade honom allt understöd. Berlioz var nu visserligen fri och oafhängig, men i stället började då för honom en tid af bittraste nöd. Han kämpade dock förtvifladt, och endast hans jernfasta viljekraft räddade honom från undergång.

För att lifnära sig sökte han plats som fröjtist vid orkestern i den då nyss öppnade Théâtre des Nouveautés, men orkestern var fulltalig; han fick i stället tjenst som bassångare i kören mot 50 frcs i månaden. Han stannade dock endast i tre månader här och måste hvarje kväll sjunga i de eländigaste vaudeviller. Derjemte gaf han några unga personer sånglektioner och kunde på så sätt förskaffa sig medel för tillfredsställande af sina ringa behof. Han besökte konservatoriet och började studera flitigt först för Lesueur och sedan för Reicha men fick snart afsmak för den stränga skolans formalism och följde såsom autodidakt den väg, som hans obändiga sinne utstakade för honom. Så skref han en messa, hvars besynnerligheter han

hade att tacka för att den blef uppförd i ett par af Paris' förnämsta kyrkor. Den just då uppblomstrande franska romantiken fann i Berlioz en entusiastisk dyrkare, och han skref nu en opera *France juge*, af hvilken dock endast uverturen är bekant likasom uverturen till *Waverley*. Tillrådd att ånyo inträda i konservatoriet, erhöll han här andra priset 1828 samt 1830 första kompositionspriset — prix de Rome — för en kantat *Sardanapale*. Berlioz reste så till Rom och blef der bekant med Mendelssohn, ett sammanträffande, som han sedan ganska lifligt och karakteristiskt skildrade i sin "musikaliska resa genom Tyskland".

Före sin Romresa fick han uppförda i Paris flere kompositioner, som dock ej vunno framgång, bland dessa en fantastisk symfoni, *Episode de la vie d'un artiste* (1829), däri han skildrade sin kärlek till den irländska aktrisen, miss Henriette Smithson, som på engelska teatern i Paris uppträdde som Julia och Ophelia i Shakespere-dramer. I dubbelt hänseende är denna symfoni märklig, ty man kan säga att från den härstammar den moderna franska instrumentalmusiken och med den kan "program-musiken" sägas först ha inträdt i musikhistorien.

Efter 18 månaders vistelse i Rom återvände Berlioz till Paris och fick med stor svårighet och mycket motstånd där (1832) uppförd sin i Rom skrifna *Uvertyr* till *Kung Lear* och sin kantat-symfoni *Le retour à la vie* (En fortsättning af den "fantastiska symfonien") samt den på Paganinis anstiftan tillkomna *Harold en Italie*, en symfoni med obligat viola. Paganini hade vid ett uppförande 1833 af "den fantastiska symfonien" blifvit hänförd öfver denna komposition.

Berlioz ingick nu äktenskap med sin dyrkade miss Smithson trots hans föräldrars, särskildt den religionssvärmiska moderns motstånd. Denna förening blef dock ej lycklig utan upplöstes genom skiljsmessa.

Hans opera *Benvenuto Cellini* (1838) och den dramatiska symfonien med kör *Romeo et Juliette* (1839) vunno ej heller någon framgång. Mera uppmärksamhet väckte hans *Requiem* (1837) och en *Symfoni* till invigningen af juli-kolonnen. Berlioz inträdde 1838 i redaktionen af "Journal des debats" som musikkritiker och blef 1840 bibliotekarie vid konservatoriet. År 1842 företog Berlioz sin första resa till Tyskland för att i dess förnämsta städer sjelf leda uppförandet af sina verk; 1845 gjorde han där ett nytt besök. 1847 finna vi honom i Ryssland, 1848 och 1851 i London. Vintern 1852 uppehöll han sig i Weimar, där han i Liszt fann sin store beundrare. År 1846 uppfördes i Paris, dock utan framgång, hans *Damnation de Faust*, hvaremot hans tredelade oratorium *L'enfance de Christ*, komponeradt med en hos honom ovanlig enkelhet, fick entusiastiskt emottagande (1854). Första delen af detta, "La fuite en Egypte", har flerstädes uppförts (i Stockholm 1867 af Nya harmon. sällsk.). Äfven ett *Te deum* (1855) gjorde stor lycka; mindre deremot den komiska operan *Béatrice et Bénédict* (1862) och den stora *Les troyens* (1863). Den sistnämnda, likasom "Benvenuto Cellini," finner man ännu uppföras i Tyskland och Frankrike. Berlioz' sista verk var oratoriet *Le temple universel*, skrifvet för utställningen i Paris 1867.

Tärd af sorg och öfver förlusten af sin ende son, som dog i främmande land, försjönk Berlioz slutligen i djup melankoli och afled i Paris d. 9 mars 1869. Hans begrafning firades med stor högtidlighet och 1886 blef hans staty på Square Ventimille aftäckt.

Först efter fransk-tyska kriget 1870 blef Berlioz uppburen i sitt hemland. I den stora musikvärlden tycks hans verk allt mera blifva uppskattade för sin snillrika, om ock stundom bizarra, originalitet. De större af dessa uppgå till ett antal af omkring 40, hvartill kommer åtskilliga sånger för en och flere röster med orkester eller pianoackompanjemang. Som kritiker och skriftställare intager Berlioz ett framstående rum. Hans *Traité d'instrumentation* (1844) är det yppersta arbetet i sitt slag och öfversatt på flera språk. Andra hans arbeten äro *Grotesques de la musique* (1859), *A travers chant* (1862) *Mémoires* (1870) m. fl.*

Berlioz' personlighet skildras träffande af hans vän Ferdinand Hiller, sålunda: "Berlioz' natur var sammansatt af de mest olika, ja motstridiga egenskaper. Han var energisk och verksam men ock foglig och svag; han var eftertänksam, tålmodig, uthållig och gaf dock efter för ögonblickets intryck. Han var godmodig, älskvärd, tacksam och likväl bitter, skarp, ja hänsynslös. Trots sitt förakt för världen besatt han stor äregirighet. Hans lifliga ande steg vid minsta anledning upp till exaltation; han fick tårar i ögonen när han uppläste sina egna dikter eller sina älsklingsskalders Shakespere och Göthe. Han blef helt hänförd när han hörde sina egna verk och hade ett naivt begär att blifva beundrad och väcka uppseende."

Något om melodisk och komisk opera.

Då vi nyss fingo se att "Wilhelm Tell" var upptagen på operarepertoaren kunde vi ej underlåta att tänka på hur lågt dess tonsättare uppskattas af den nya musik-specielt operastilens målsmän, hvarpå man för ej länge sedan erhöll bevis, då "Barberaren i Sevilla" uppfördes. Det är från Tyskland denna värdering af Rossini förskrifver sig. I Meyers konversationslexikon heter det om honom:" Ideala konståskådningar stodo Rossini fjärran. Han ville intet annat än behaga och roa. Han betraktar icke med sedligt allvar musiken såsom sin uppgift i likhet med våra stora tondiktare. Om grundlig, tonvetenskaplig bildning var han obekymrad och djupare utarbetande af sina verk var ej hans sak. Han arbetade efter schabloner, beräknade på effekt. Vissa tonföljder, kadenser, figurer komma städse igen. Genomtänkt karakteristik saknas i hans verk." ... Det oaktadt lyckas maestron erhålla i artikelns fortsättning det vitsordet att "med all ytlighet innehålla dock Rossinis operor ställen af oförgänglig friskhet och intagande skönhet." Kan det verkligen påstås att "Barberaren" saknar karakteristik?! Detta mästerverk som på den komiska operans område är värdigt att ställas vid sidan af Mozarts "Figaros bröllop". För öfrigt tyckas de som dyrka Wagner som sin Wotan icke ha syn eller sinne för andra gudomligheter inom tonkonstens värld. Den italienska och franska komiska operan, hur högt denna än står i spirituell uppfinning och melodiskt behag, har för dem intet värde. Detta omdöme får man höra om fransk musik i allmänhet. Så har om Gounod yttrats att hans musik är "i kärna och form banal;" Saint-Saëns' "Simson och Delila" har från samma håll fått ett liknande dåligt betyg, och hvad har Tyskland i den komiska genren åstadkommit? Lortzing och Nikolai äro väl de enda nu kända komponisterna i denna stil, mindre verk af Weber, Brüll, Cornelius o. a. oberäknade. Af dessa äro den förre endast i Tyskland patriotiskt uppburen, den senare bekant genom ett enda verk, men detta också ett mästerverk i den komiska stilen. Än "Mästersångarne" då? Denna opera är ju proklamerad af Wagnerdyrkarne såsom mönstret för all nutida komisk opera. Men vill man vara rättvis, så måste man tillstå att detta Wagners enda försök i komisk stil är såsom sådant föga lyckadt. Utom narren Beckmesser och slagsmålet i andra akten har man just inga komiska element i denna opera men väl tonsättarens kända longörer och mot stilen stridande bredd. Wagnerdyrkarnes framhållande af "Mästersångarne" måste emellertid betraktas såsom ett erkännande från deras sida af den komiska operans berättigande. Wagners storhet och reformatoriska betydelse på det seriösa musikdramats område kan ju ej bestridas, om ock ingen af hans efterföljare på detsamma haft bestående framgång. Afskaffandet af den odramatiska koloraturarian i serian är hans stora för-

* En förteckning öfver Berlioz' kompositioner skall i nästa nummer lemnas enligt den af Breitkopf & Härtel utgifna katalogen till 100 års-jubileet.

tjenst. Återstår att se om hans idé att förvandla operan till ett tondeklamatorium på grundlaget af en komplicerad orkestersymfoni kommer att acepteras af framtiden. Tecken tyda på att man längtar efter att se operan åter stå på sina fötter, efter melodier i organiskt afslutad form, understödda af en sångpartierna underordnad och tjänande orkester. Ett bevis härpå synes man ega i den framgång som Saint-Saëns' "Simson och Delila" mångenstädes vunnit i Tyskland på senare åren.

För dem som predika Wagner-ortodoxien såsom den enda saliggörande och bryta stafven öfver den melodiska operastilen, sådan den t. ex. framträder i de af en musikälskande publik alltid uppburna Rossini-operorna "Wilhelm Tell" och "Barberaren", må erinras om hvad tysken Heine säger i sina "Reisebilder". Efter att hafva önskat dem, som lasta Rossini, att de i dödsriket må blifva dömda till att i den långa evigheten icke få höra annat än fugor af Bach, utbrister han: "Rossini, divino maestro, Italiens sol, du som utsänder dina klingande strålar öfver världen! tillgif mina stackars landsmän, som lasta dig på skrifpapper och tryckpapper! Men jag fröjdas öfver dina toner, dina melodiska lysbloss, dina bländande sommarfågeldrömmar, som behagligt omsvalla mig och kyssa mitt hjärta med gratiernas läppar! Divino maestro, tillgif mina stackars landsmän, som icke se ditt djup för att du täcker det med rosor, och som icke finna dig tanketung och grundlig nog, därför att du flyger så lätt på dina himmelska vingar!"

Melodisk uppfinning är knapp och ringaktad af vår tids komponister. Man ser det såväl af vår sånglitteratur som af våra operakompositioner och instrumentalverk. En melodisk strof, som skulle ha sin naturliga utveckling och afslutning enligt den musikaliska logikens och harmonikens lagar, afstympas och fördrides vanligtvis till en musikalisk torso. De föga spirituella melodier, som numera födas, sönderstyckas och drunkna i nutidsorkesterns eller ackompanjemangets dissonansflöde. Musiken får ej vara en skön konst, som fröjdar människans hjärta i enlighet med den skönhetskänsla som tillhör hennes natur, utan en lärd konstruktion, ett fantastiskt experiment med tonkombinationer och klangeffekter af det mest osköna och vidunderliga slag. Och det fins folk som låter dupera sig häraf och tro sig finna något stort och konstfullt i det tillkonstlade och onjutbara, i den nervfrestande massverkan, hvarmed man nu vill imponera. Månne de mena ärligt, då de säga sig kunna njuta af denna nutidsmusik lika mycket som af en Mozarts, Beethovens eller Webers?

Betrakta vi operakompositionenrna i vår tid, så finna vi att allt skall stöpas i den Wagnerska formen. I saknad af mästarens genialitet blir produkten underhaltig. Intet af nutidens operaverk har visat sig ega inneboende lifskraft och bestående värde. Endast de italienska veristernas små melodiska förstlingsverk, "Cavalleria" och "Pajazzo", ha fått fotfäste i alla lands operarepertoarer. Framgångarne hos en Puccinis "Bohème" eller Charpentiers" Louise" är konstlad och säkert icke beståndande. På den komiska operans område är produktionen obetydlig. Försök af detta slag i Tyskland af Siegfrid Wagner, d' Albert och andra ha visat sig mer eller mindre misslyckade. Ej heller ha i andra land några lifskraftiga verk af detta slag uppstått. Det är af de gamla melodiska operorna, som operainstitutionerna lefva; det är dessa som ge dem medel till uppsättning af Wagner-dramerna och nyheter. Granska vi t. ex. den tyska operarepertoaren för sistlidna oktober månad så finna vi den förkättrade Meyerbeer representerad af "Robert", "Hugenotterna", "Afrikanskan" och "Profeten." Af fransk seria finna vi "Judinnan", "Carmen", "Simson och Delila", "Lakmé", af italiensk "Aida", "Trubadurn" ... af komiska operor "Hvita frun", "Barberaren", "Martha", "Villars Dragoner", "Hin ondes andel", "Svarta dominon", "Mignon" och Lortzings "Undine", "Czar och timmerman" samt "Vapensmeden". Det är gifvet att en operarepertoar måste ha omvexling och mottaga gamla verk sådana som de ofvan nämnda. Men oftast blifva de nu underkända af kritiker med Wagner-måttstäcken i sin hand. Publiken åter, äfven den bildade, vet att uppskatta dessa verks njutningsbringande, verkligt musikaliska värde, och med all säkerhet skulle den öfverallt vilja se att den utveckling en ny tid måste medföra går i en riktning, som kan tillfredsställa dess behof af verklig musiknjutning.

S.

Musikpressen.

På Abr. Lundquists (Georg Abr:n Lundquists) förlag har utkommit

för piano 2 händer:

STRANDBERG, N.: *Från lagunernas stad.* Två pianostycken. 1. I Gondol; 2 Vemod. Pris 1 kr.

TEILMAN CHR: »*När trädens blad falla*». Salongstycke 75 öre.

SMITH, G.: Inclination. Valse lente. 1 kr.

PINET, TH.: *Pensée*. Vals. 1 kr.; — *Bravo*, Polka, 60 öre;

ENGLUND, AD: *Morgonrodnaden*, Valse-Boston 1 kr.

Populära sånger. Arrangement med öfverlagd text. 4:e Häftet. Kr. 1: 50.

för orgelharmonium:

HÄGG, GUSTAF: *Album för kammarorgel.* 15 stycken för orgelharmonium, såväl för kyrkan som för hemmet, samlade och delvis arrangerade. Kr. 1: 50.

för violin och piano:

SITT, HANS: *Album för violin och piano* Häfte I och II à 2: 50.

för två fioler:

TIRÉN, KARL: *Från vildmark och lekstuga.* Häft. II. Jämtpolskor, uppteckna de och satta för två fioler, tillegn. Sv. Folkdansens vänner. 1 kr.

för violin:

KEMPE, H. E.: *39 Danser från Ångermanland*, samlade och satta för violin. 1 kr.

för en röst piano:

BELINGER, HUGO: *Sånger*; n:r 5: »Den öfvergifna» (dess-f), n:r 6 »Natt (g- eller a-dess, bas); n:r 7 »När tindrande stjärnorna glida» (h—e); n:r 8 »Stadens löjtnant» (b—g).

DE ANDUAGA FORSSLING, MANOLITA: »*Det er sommerkveld som da*». Ord af Nils Collet Vogt (dess—ess), 60 öre.

DAHL, ADRIAN: *Bachanal.* Ord af Fredr. Nycander (h—diss), 60 öre.

STRANDBERG, N.: *Efter solnedgången.* (b—ess), 75 öre; — *På Tavernan* (ciss e), 75 öre;

VALENTIN, KARL: *Mot aftonen*, (h—e). Ord af E. Karlfeldt. 75 öre.

På Carl Gehrmans förlag har utkommit:

för piano, 2 händer:

Damernas Favorit-Album. 2:a häftet. kr. 1: 50. PINET, TH.: *Charme*, Valse Boston. 1 kr. — *På Parkudden*, Polka. 60 öre.

för orgel:

VOLCKMAR, W.: *25 Valda Utgångstycken.* Utgifna af Fr. Thorselius, domkyrkoorganist. Kr. 1: 50.

HÄGG, GUSTAF: *Orgelkompositioner:* Aftenfrid, 1 kr.; Sorg, 75 öre; Cantablle, 1 kr.; Festhymn, 1: 50.

för orgelharmonium:

HÄGG, GUSTAF. *Album för orgelharmonium*, 2.a Häftet. 12 valda kompositioner, samlade och delvis arrangerade. 1 kr.;

för en röst vid piano:

TSCHAIKOWSKY, P.: *Sånger ur* »*Eugen Onegin*». N:r 1 Jag er älskar (Lenski, diss—a); n:r 2 Om ödet mig behagat gifva (Onegin, d—f), n:r 3 Triquets kupletter (g—g), n:r 4 Här hos eder min barndom förflutit (Lenski g—g); n:r 5 Förbi, förbi (Lenski, diss—giss) á 50, 75 öre.

SCHÜTT, WALTHER: Strax jag dig skådat har (c—ess) 50 öre;

SJÖGREN, EMIL: *Blanche de Namour.* Riddar Algotsons visa ur »Folkungasagan» af Aug. Strindberg (e—fiss). Tillegn. Franz Naval. 75 öre.

KIENZL, WILH.: Salige de som förföljelse lida. Andlig sång med piano eller orgelharmonium (d—ess), 75 öre.

Af pianostyckena på Abr. Lundquists förlag kan i första rummet nämnas Strandbergs, som bär en vy af Venedig på titelbladet och innehåller i öfverensstämmelse med titlarna karakteristisk och anslående musik. Teilmans stycke är hållet i hans kända, enkla och populära stil — Theodor Pinet synes höra till de för närvarande populära danskomponisterna; på detta förlag finna vi två danser af honom. — "Populära sånger," 4 häftet, innehåller 16 piano- arrangementer med öfverlagd text. Bland dessa förekomma ur operor "Blott i en dröm" ur "Leonora", Werners afskedssång ur "Trumpetaren från Säkkingen" och

sången till aftonstjernan ur "Tannhäuser"; vidare 3 sånger af Jv. Hallström och andra bekanta af Halldén, Fischer, G*****, Peterson- Berger, Kjerulf etc. — G. Häggs "Album för orgelharmonium" innehåller ett värdefullt urval med kompositioner af Beethoven, Bach, Mozart, Schumann, Liszt, Händel, Wagner, Krebs, Hesse, Löw, Reinhard och Eberlin. — Album för violin och piano af Sitt har ock ett godt innehåll af lätta stycken. Tonsättaren, konservatorielärare i Leipzig, f. d. medlem af Brodsky-kvartetten, har ett ansedt namn. De båda häftena af Tirén och Kempe äro god fortsättning på deras föregående samlingar af folkmelodier. De fyra nya sångerna af Bedinger (4 äro förut utgifna i samlingen) äro alla väl skrifna och anslående i melodiskt och harmoniskt hänseende; "Stadens löjtnant" är en från fru Norries visaftnar välbekant, humoristisk sång. Adr. Dahls "Bachanal" är en liflig och lefnadsfrisk sång i palonästakt. Valentins "Mot aftonen" handlar om Jorum (d. v. s. döden) och har därför en mystisk karaktär. (En annan Karlfeldt-dikt "Jorum" har Peterson-Berger kompronerat). Nisse Strandbergs båda sånger, af hvilka "På Tavernan" är en "Alla spagnuola" (spansk dansrytm) och tillegnad Cléo de Mérode, äro rätt intressanta, särskildt genom ackompanjemanget. Sången af Anduaga-Forssling har norsk och tysk text. Dess slut förefaller litet besynnerligt.

"Damernas Favorit-Album" — vi komma nu till Gehrmans nyutsända saker — har, ehuru innehållande "modern pianomusik", att bjuda på enkla salongsstycken i populär stil, såsom man kan finna af namnen på deras komponister: Aletter, Burow, Lincke, Moussorgsky, Horvath, Henselt, Helmesberger, Lysberg etc. — Äfven här finner man ett par danser af Pinet: en "Valse Boston", som på häftets baksida har beskrifning (med figurer) öfver dansen med dess 4 turer, samt en "Polka" med vy öfver Prins Carls sommarresidens "Parkudden", det namn polkan fått.

Värderika saker för orgel finna vi bland dessa nyheter. "25 valda utgångsstycken" ha till komponist Dr Wilh. Volckmar (1812—1887) berömd orgel-virtuos och komponist, och utgifvarens namn borgar äfven för innehållets godhet. "Orgelkompositioner" af G. Hägg, vår ansedde organist i St. Klara kyrka, äro förträffliga stycken i större och svårare stil än de förstnämnda. De äro också tillegnade bekanta och berömda orgelspelare och tonsättare. Det omfångsrikaste, "Festhymn" (Hymne de Fête), är sålunda dediceradt till Charles Widor i Paris och är en ståtlig komposition, "Aftonfrid" (Calme du soir) är tillegnad den lika berömde fransmannen Alex. Guilmant: af de öfriga äro "Sorg" (Elégie) tillegnad Oskar Merikanto (i Helsingfors), "Cantabile" åt Otto Malling (Köpenhamn) Hr. Häggs "Album för orgelharmonium", 2 häftet, har väl valdt, utmärkt innehåll: af Rich. Wagner "Elsas bröllopståg" ur "Lohengrin" samt Sorgmarsch vid Siegfrieds död, af Kienzl ett par saker ur hans opera "Evangelimann" och för öfrigt stycken af Nicodé, Hassenstein, Kistler, Fr. Kirchner, Moszkowski, Liszt, Mendelssohn och Reinhard. — Sångerna ur "Eugen Onegin" äro bland de märkligaste i denna nyss här uppsatta opera. Sången af Schütt (m. svensk och tysk text) är i enkel folkton. Den andeliga sången af Wilh. Kienzl, "Salige de som förföljelse lida", är ur hans nyssnämnda opera "Evangelimann" (till text ur evangel. Mattheus 5, 10—12). Slutligen ha vi att nämna Sjögrens sång "Blanche de Namur», en särdeles vacker komposition af denne vår omtyckte, utmärkte tonsättare.

Nordisk Musikforlag, Köpenhamn, har utsändt:

för piano 2 händer:

SÖDERBERGH, GOTHARD: *Gunvor.* Fantasistycke.

Ofvannämnda Fantasi om 10 sidor börjar i nordisk folkton, som i styckets fortsättning utarbetats med arpeggier och kromatiska figurer etc. Det blir därigenom och med något fantastiska harmonier rätt kompliceradt och svårspelt. Antagligen har Nordisk Musikforlag mera tilltalande svenska eller andra förlagsverk, som det skulle intressera oss att få anmäla. Priset å häftet är icke utsatt.

Litteratur.

På Breitkopf & Härtels förlag har utkommit:

Zeitschrift der internationalen Musikgesellschaft. Jahrg. V. Heft. 2. Nov. 1903.

Ofvannämnda häfte har följande innehåll: Friedrich Spiro (Rom): Zu Schuberts G-dur-Messe. — J. G. Prod'homme (Paris): Une Lettre inédite de Spontini à Lesueur. — Trois lettres autographes. — W. Altmann (Friedenau-Berlin): Tschaikowsky als Beurtheiler anderer komponisten (Ein Gedenkblatt anlässlich seines Todestages, 6 nov. 1893). — Edv. Reuss (Dresden): Alpenkönig und Menschenfeind von Rich. Batka und Leo Blech (Zur ersten Aufführung am Dresdener Opernhaus). — Herbert Thompson (Leeds) und A. Kalisch (London): The Wagner Festival in Berlin. — Musikberichte, Vorlesungen etc.

Spela alltid så som om en mästare vore närvarande.

Rob. Schumann.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Nov. 12, 22, 28. PETERSON-BERGER: *Ran* (Rikissa, Ingrid, Ran, en tärna (fröken Edström, fruar Hellström, Jungstedt, frk Lindegrén; Sten Folkeson. Waldemar, Ulf Tuveson, Mårten Präst, Bengt: hrr Sellergren, Ödmann, Wallgren, Stiebel. Ericson). — 20. BIZET: *Carmen.* — 21, 26, 30. TSCHAIKOWSKY: *Eugen Onegin* (Filipjewna: frk Karlsohn; Saretzki: hr Stiebel). — 23. MOZART: *Don Juan.* — 25. GLUCK: *Orfevs* (Eurydike, Eros: frk Svärdström, fru Bartels); MASCAGNI: *På Sicilien.* — 27. MOZART: *Figaros bröllop,* — 29. BOITO: *Mefistofeles* (Margareta: frk Svärdström, Helena: fru Lindberg). — Dec. 1. MOZART: *Trollflöjten.* — 2. ROSSINI: *Wilhelm Tell* (Mathilda, Hedvig, Jemmy: fru Lindberg, frkn Edström, Svärdström; Tell, Arnold, Melchtal, Walter Fürst, Gessler, Rudolf, Ruodi, Leuthold: hrr Forsell, Ödmann, Sellergren, Wallgren, Stiebel, Ericson. Malm, Grafström).

Musikaliska akademien. Nov. 22. Konsert af STOCKHOLMS SÅNGARFÖRBUND: Biträdande: hrr N. Fahlman, G. Sjöberg; N. Ericson (violin). Dirigent: dir. F. Tiger; — 23. Populär konsert af fru ANNA NORRIE: Ackompanjatör: hr Bj. Halldén. — 24. MUSIKFÖRENINGENS 1:a abonn.-konsert (66:te). Biträdande solist: fru Dina Edling; orkester: k. hofkapellet; dirigent: prof. Fr. Neruda. Program: Hector Berlioz: 1 Uvertyr till »Kung Lear»; 2. »La captive», dikt af Victor Hugo för mezzosopran oah ork.; 3. Requiem (Grande messe des morts). — 27, 29. Konserter af PABLO DE SARASTE och m:me BERTHE MARX-GOLDSCHMIDT. Ackompanjatör: hr Otto Goldschmidt.

Vetenskaps-akademien. Nov. 19. Konsert af hr HENRY JACKSON-NORRIS. Biträdande: frkn Davida Hesse, Naima Stjernspets, Märtha Ohlson. — 20. »Almqvist-afton» af SVEN SCHOLANDER. — 22. Matiné af Bellmanskören. Biträdande: hrr N. Fahlman, G. Sjöberg, V. Wiklund (ackomp.).

Östermalmskyrkan. Nov. 22. Konsert för välgörande ändamål. Biträdande: frökn. Signe Rappe, Elisabeth Lindström, dir. Lindström, hr L. Zetterqvist, en musikälskare.

Kgl. teatern har återupptagit ett par operor af vidt skilda naturer: Peterson-Bergers "Ran" och Rossinis "Vilhelm Tell". Då den förstnämda i våras hade sin premiär, hade vi tillfälle att yttra oss om denna nyhet i nutidsstil och konstatera en framgång, som tydde på att detta verk skulle hålla sig uppe på repertoaren. Operan har hittills efter reprisen gått tre gånger, liksom i maj, öfver scenen med rätt stort bifall. Några förkortningar ha i densamma vidtagits, men synes ha kunnat ytterligare utsträckas särdeles i den långa inledningscenen. Ny i Mårten Prests roll var herr Stiebel med anledning af hr Södermans inträffade sjukdom och han utförde partiet vokalt som dramatiskt lyckadt. Om det förtjenstfulla utförandet i öfrigt ha vi förut yttrat oss. Rossinis populära opera med sin ståtliga uvertyr, sina vackra melodier och präktiga körer framkallade som vanligt stort bifall af välbesatt salong, hvilket särskidt egnades åt titelrollens innehafvare, hr Forsell, samt Mathildas och Arnolds represen-

tanter, fru Lindberg och hr Ödmann, hvilken var vid utmärkt röstdisposition. Fröken Svärdström slog mycket an med sin sång och sitt lifliga spel i Jemmys roll, nu första gången af henne utförd, och herr Stiebel, äfvenledes ny i Gesslers parti, återgaf, detta med god karakterisering. Operan gafs senast i febr. 1901 med herr Sommer som Arnold. Hr Forsell återgaf äfven då Tell, ett af hans bästa partier, hvari hans förmåga att kunna behärska och moderera sin kraftiga stämma framträder på det fördelaktigaste. Som Eurydike i "Orfevs" har fröken Svärdström äfven haft en ny roll.

Musikföreningens förtjenstfulla firande af Berlioz' minne med sin senaste konsert blef en stor triumf för sällskapet, dess dirigent och hofkapellet. Märkvärdigt nog stodo många platser lediga i salongen vid detta tillfälle — väl enda gången under herr Nerudas dirigentskap — och detta med Berlioz storslagna snilleverk, hans Requiem på programmet(?!). Konserten började med hans här förr gifna "Kung Lear"-uvertyr, hvarpå följde solosången "La captive" med orkester, en enkel melodisk sång för mezzosopran, sjungen af fru Edling, som numera sällan låter höra sin vackra stämma. Hon helsades med lifliga applåder, som förnyades efter det berömliga utförandet af sången. Uvertyren, likasom denna sång komponerades under Berlioz' vistelse i Rom. Hans storartade Requiem omnämndes utförligt i förra numret. Tonsättarens oerhörda fordringar i afseende på instrumentalbesättningen måste vanligen reduceras, men äfven i det förenklade arrangement,, som förtjenstfullt verkställts af prof. Neruda, gjorde orkestern ett mäktigt intryck. Geniala idéer i afseende på rytmik och klangverkan genomströmma orkestern från början till slut, storartade och dock ej osköna kraftyttringar särskildt i "Tuba mirum", och "Rex tremendae" imponera i hög grad. De svåra körerna voro väl inöfvade och gjorde den bästa verkan. Messan börjas högtidligt med en gradvis uppstigande tonföljd i trefaldig upprepning. En analys af de särskilda numren skulle blifva för vidlyftig. Af dessa må utom de nämnda endast påpekas a capella-kören "Quærens me", det melodiska "Lacrymosa" „Offertorium" med den liksom suckande upprepningen af två toner, det sköna "Sanctus" och slutnumret "Agnus dei", en rytmisk upprepning af n:o 8 "Hostias". Skada var att icke den storartade konserten kunde upprepas, då k. teatern varit rätta lokalen för en repris.

Den berömde violinisten Sarasate hade denna gång att glädja sig öfver fulltalig publik på sina båda konserter och vann det rikaste bifall, såsom äfven hans medföljande pianist, M:me Marx-Goldschmidt, hvilken med stor teknik, klart och uttrycksfullt spel dokumenterade sig såsom en betydande konstnärinna. Sarasate är ännu samme till tekniken beundransvärde mästare, som fortfarande kan tjusa sin publik med sitt eleganta spel, sin ofelbart rena, ej stora men smekande ton. Äfven i klassiska saker framträdde han som mästare, i Schuberts stora Fantasi op. 159 på första och Beethovens Kreutzer-Sonat på andra konserten, båda med fru Marx-Goldschmidt i pianopartiet, samt i Chaconne och Largo ur violinsonater af Bach. Af virtuosnummer spelade Sarasate å första konserten "La Fée d'amour" af Raff och sina egna "Romance Andalouse" och "Introduction et Tarantella", å andra: "Nocturne" af Chopin (transcription) samt "Introduction o. Jota Caprice" jemte flere extranummer. Fru Marx-Goldschmidt spelade solo å första konserten: Bach: Uvertyr D dur; Mozart: Pastorale-varié, Saint-Saëns: Etude en forme de Valse; Chopin: Barcarolle; Liszt: 2 Rhapsodier; å den andra: Chopin: Polonaise Fantaisie; Rubinstein: Staccato-etude; Liszt: Don Juan-Fantaisie (Mozart) samt extra Webers "Aufforderung zum Tanz". Äfven hon besvarade det rika bifallet med extranummer. Herr Otto Goldschmidt ackompanjerade säkert hr Sarasate i de mindre numren.

Körkonserten af "Stockholms Sångarförbund" gafs med god sammansjungning och de biträdande solosångarne Hrr Fahlman och G. Sjöberg samt violinisten Ericson vunno liksom kören rikligt med bifall.

Bellmanskörens matiné gafs oss ej tillfälle att öfvervara. Fru Norrie hade fullt hus på sin "populära visafton" och till åhörarinna på första bänken Kristina Nilsson-Casa de Miranda, som lifligt applåderade under hela aftonen. Fru Norries stora sångkonst framträdde ock i danska folkvisor, sånger af Sibelius, etc. samt i franska och tyska sånger. Sista afdelningen utgjordes af kända skämtvisor, föredragna med hennes vanliga uppsluppenhet. Naturligtvis framklappades en mängd extranummer.

Hr Scholanders "Almquist-afton" gafs för talrik publik i dämpad belysning och med undanbedjande af applåder under soarén. 15 nummer af Almquists "Songes" (ur "Törnrosens bok") sjöngos till luta, en del med förklaringar. De flesta sångerna visade den märklige diktarens originalitet äfven som tonsättare. Herr Norris sjöng på sin konsert med sin rätt behagliga röst sånger af Lange-Müller, Sjögren, Peterson-Berger etc. och hade godt biträde af sångerskan frk. Davida Hesse, violinisten frk. Naima Stjernspets och pianisten frk. Märtha Ohlson. Ceciliakörens konsert få vi i nästa nummer omnämna.

Konsertrevy Okt.—Nov. De skrymmande artiklar som upptogo senaste numren nödgade till längre uppskof med en mera detaljerad redogörelse för innehållet af de många konserterna, som förekommo under oktober och förra hälften af november. Det kan emellertid vara af intresse att åt minnet bevara programmen till dessa och sålunda anföra vi dem nu i en samlad grupp. Konserter gåfvos i musikaliska akademiens sal under oktober af Willy Burmester d. 1, 8, 12; af fru Teresa Carreno d. 15 och 19; af Henri Marteau d. 14. 20, 23 och 25; i Vetenskapsakademien af Brüsselstråkkvartetten d. 21 och 22 Oktober*) —. I november konserterades i Vetenskapsakademien af fru Maikki Järnefelt d. 3 och 6; af fru Anna Norrie d. 11 och 23, i Jakobs kyrka d. 8 nov. af dir. Albert Lindström, hvars konsertprogram jemte dess utförande förut omnämnts.

Willy Burmester, den världsberömde violinvirtuosen, medförde som ackompagnatör och solist en ung hr Otto Voss från Amerika, en rätt skicklig pianist, såsom förut nämnts. Programmet var å 1:a konserten följande: Beethoven: Sonat, D dur, för Violin och Piano (I det följande användas förkortningarne V. och P.); Mendelssohn: Violinkonsert; Bach: Air; Mozart: Menuett; Paganini-Burmester: Thema med variationer. Pianosolo-nummer: Bach: Fantasi och kromatisk fuga; Liszt: Campanella och Rhapsodi n:o 6; Chopin: Berceuse; å 2:a: Fr. Schubert: Sonat, E moll för V. o. P.; Wieniawski: Faust- fantasi; Tschaikowsky: Canzonetta; Bach: Gavotte; Rameau: Gavotte; Paganini- Burmester: Hexentanz, allt för violin; Pianosoli: Beethoven: Rondo; Rubinstein: Etude, C dur; Chopin: Nocturne, Polonaise; å 3:dje: Saint-Saëns: Rondo Capriccioso: Bach: Chiaconna: Bach: Air, Gavotte; Grieg; Walzer; Chopin-Burmester: Etude; Bramhs: Ungarischer Tanz; Paganini-Burmester:" Nel cor piu non mi sento," thema med var. för violin-solo (allt af hr B); pianosoli: Beethoven: Sonata appassionata; Chopin: Chantpolonais; Liszt: Tarantella**).

Herr Marteaus pianist, hr Max Behrens, äfven från Amerika, var mindre framstående solist än herr Voss. Endast på de båda sista Marteau-konserterna lät han af solonummer höra Fantasie cromatique af Bach, Prelude n:o 15 och Adur- Etude af Chopin, Tarantella af Moszkowski och småstycken af Schumann. Hr Marteau spelade å 1:a konserten: Bach: Giacona; Mozart: Violinkonsert, G dur (komp. 1775); Beethoven: Romanser (G dur, F dur), Violinkonsert; å 2:a R Schumann: Fantasie, C dur: Saint-Saëns: Romans, C dur op. 48: Introduction e Rondo Capriccioso; Paganini: Capricer (n:o 9, 13, 18, 14, 24);

*) Den felaktigt uppgifna tiden i N:o 16 rättas härmed.

**) Det tycks oss nu för sent att, såsom ämnadt var, återkomma till »affären Burmester» (se Sv. M. T. n:o 15).

Mendelssohn: Konsert, E moll; å 3:dje Brahms: Sonate n:o 3, D moll, op. 108; Bach: Aria, Gavotte och Preludium, E dur; E. Lalo: Symphonie Espagnole op. 21, å 4:e: Max Bruch: G moll-konsert; Corelli-Leonard: La Folia; H. Vieuxtemps: Konsert n:o 5. Denna konsert (matiné) gafs till förmån för frök. Karin Bodman, elev af professorerna F. Book och H. Marteau.

Fru Carreno spelade å 1:a konserten: Beethoven: Sonater op 27 N:o 1 och 2; R. Schumann: Fantaisie op. 17; Paganini-Liszt: Campanella, 6 nummer af Chopin, 3 af A. Rubinstein; å 2:a Chopin: Sonate H moll; Schumann: Symphonische Etuden; Beethoven: Sonate op. 109; Schubert: Impromptu op. 90 n:o 2; Schubert Liszt: Soirée de Vienne (Walser n:o 6), Schubert-Tausig: Marche-Militaire — Fru Maikki Järnefelt sjöng å första konserten Sentas ballad ur "Flygande Holländaren. Programmen upptogo för öfrigt sånger af Liszt (4), Tschaikowsky (3), Hugo Wolf (3), Armas Järnefelt (4), Sinding (4), Schubert (4), Grieg (3), Backer-Lunde, Brahms, Sibelius, Mielck, Merikanto, R. Strauss, Backer-Lunde, Lange-Müller och Arnold Mendelssohn. — Extranummer å dessa konserter äro ej medräknade. Fru Norries 1:a konsert upptog blott Frödings-nummer, 2.a var populär visafton med blandadt program.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Till den 12 d: förberedes en symfonikonsert under anförande af förste kapellmästaren C. Nordqvist och hvars program med anledning af den dagen förut inträffande 100 års-dagen af Berlioz' födelse upptager en afdelning af denne kompositiör, hvarjämte en afdelning nptages af Beethoven, som var född 17 december.

Musikaliska akademien höll d. 26 nov. under ordförandeskap af akademiens preses, kronprinsen, ordinarie månadssammankomst, hvarvid till behandling företogos remisser och skrifvelser. Till innehafvare af det för år 1904 lediga Jenny Linds stipendium utsågs operasångerskan fröken Valborg Svärdström. Från nuvarande Jenny Linds-stipendiaten, tonsättaren Hugo Alfvén hade inkommit reseberättelse, hvilken föredrogs.

Föreläsningar i musikhistoriska museet har under november hållits för musikkonservatoriets elever af läraren i musikens historia, dr. Karl Valentin. Föreläsningarna komma att fortsättas under vårterminen.

Prof. Franz Neruda fyllde d. 3 dec. 60 år.

Litteris et artibus har tilldelats musikdirektör Julius Wibergh.

Musikföreningen påbörjade d. 2 dec. arbetet för sin nästa konsert med repetition i Musikaliska akademien. Å konserten, som äger rum den 2 februari, kommer att utföras Heises "Tornerose" samt Mendelssohns "Valpurgisnacht".

Nya filharmoniska sällskapet hade d. 30 nov. sin talrikt besökta första repetition. Kören består af 140 aktiva ledamöter. Under pausen utfördes en del solosånger af fröken Ebba Björkbom.

Fröken Maja Köhler, en ung, från Stockholm bördig svensk sångerska, gaf nyligen tillsammans med fröken Muriel Davenport en konsert i London, efter hvilken kritiken yttrat sig särdeles välvilligt om vår landsmaninna, som de senaste åren idkat sångstudier i Dresden. Man prisar enstämmigt röstens friskhet och renhet samt sångerskans varma och känsliga föredrag.

Särskildt yttrar musikbedömaren i Times följande: "Efter ett synnerligt uttrycksfullt och konstnärligt återgifvande af Schuberts och Schumanns sånger utförde fröken Köhler P. Heises 'Dyvekes Sange' och gjorde därmed ett starkt intryck på den fulltaliga och mycket sympatiskt stämda publiken, som upprepade gånger ropade in sångerskan efter programmets slutnummer, tre sånger af Emil Sjögren, hvilket naturligtvis föranledde åtskilliga extranummer."

Fröken Köhler ämnar, efter hvad det uppgifves, inom kort konsertera här i Stockholm.

Södra teaterns 50 års-jubileum kunde firas den 20 november. Den 20 november 1853 invigdes nämligen den ursprungliga — sedermera af vådeld ramponerade, men ånyo uppbyggda — Nya teatern å Mosebacke, sedermera kallad Södra teatern, af hrr J. W. Weselius och R. G. Broman.

Malmö. I början af förra månaden beviljades af stadsfullmäktige 1000 kronor åt Sydsvenska filharmoniska föreningen för anordnande af folkkonserter.

Från andra land.

Paris. Stora operan, som redan uppfört "Tannhäuser", "Lohengrin" "Mästersångarne", "Valkyrian" och "Siegfried", kommer nu att på sin spellista upptaga äfven "Tristan och Isolde". Tristans parti skall sjungas af Alvarez, Isoldes af Lucienne Bréval och Kurwenals af Delma.

I Berlin har uppförts "Peer Gynt" å Theater des Westens på försorg af Lessing-sällskapet af artister från Berlin-teatrar. Företagst hade väckt lifligt intresse, och kärleksfull omsorg var nedlagd på instuderandet. Bifallet var i början svagt men blef sedan lifligare. Griegs sköna musik vann stort bifall. Dekorationerna voro präktiga.

Dresden. Aino Ackté-Renvall uppträdde d. 19 nov. här, för första gången å tysk scen, på k. operan som Elsa i "Lohengrin". Hon skördade starkt bifall af publiken och erhåller enhälligt beröm af kritiken, som prisar både rösten, sångsättet, aktionen och det korrekta uttalet af tyska språket. Lika stor lycka gjorde hon sedan som Margareta i "Faust", byllad med en stor lagerkrans och en blomsteruppsats.

Sigfried Wagner, som infunnit sig i Dresden enkom för att höra fru Ackté, öfverbragte dervid till henne följande bref från sin moder, fru Cosima Wagner:

Madame.

Jag erfar att ni gifver två föreställningar i Dresden, och då min hälsa olyckligtvis icke tillåter mig att komma för att höra och beundra er (hvilket ju är en och samma sak!) vänder jag mig till er med förfrågan om huruvida icke Bayreuth ligger vid eder väg och huruvida det icke skulle lämpa sig för eder att göra där en rast för att med mig öfverenskomma om en viktig konstfråga.

Det skulle bereda mig en högtidsstund att få göra eder bekantskap, och jag sänder härmed uttrycken för min största och mest distingerade högaktning.

Cosima Wagner.

Bayreuth, Wahnfried, 17 november 1903.

Fru Ackté begaf sig härifrån till Paris för att återinträda vid Stora operan, hvilket dock genom en ådragen förkylning måste uppskjutas.

(Öfriga notiser från grannlanden och utlandet måste af bristande utrymme sparas till följande nummer.)

Den engelske Amphion

Musikhistorisk skiss af M. Lorenz.

»Om du inte slutar med din olåt, Tom, så skall det bli annat af!»

Det var en långskranglig yngling, som i arbetssalen på Eton-College yttrade det i det han beredde sig att rycka flöjten ur händerna på en kamrat, som höll på att traktera detta instrument.

Men Tom försvarade sig som ett lejon och sökte skydda sitt älskade instrument med förtvflans styrka.

Allt kunde de få taga, straffa, slå och låta honom hungra, — men musiken måste de låta honom behålla!

Han älskade konsten och öfvade den hvar han kunde, den vackre, finlemmade sonen af en tapetserare och kgl. hofdekoratör i London, Thomas Austin Arne.

Fadern, en äregirig, i sitt fack dugande och genom sin flit ganska välbergad man, hade ingen aning om sonens musikaliska begåfning och hur han använde sin tid med musicerande. Ve om han hade fått reda derpå! Men Eton var tillräckligt aflägset från London och den, hederlige mästaren inbillade sig att hans förstfödde, familjens stolthet, med ifver och förkärlek egnade sig åt rättsvetenskapens studium. Men den unge Tom tog den saken helt lugnt — hvad var för honom all verldens lärdom, om han kunde få sitta i en afskild kammare med sin flöjt och spela. Med knapp nöd och stor möda kom han så långt att han slutligen kunde lemna Eton College och blifva biträde hos en advokat i London. Han bodde i fädernehemmet, — men, o ve! här kunde han hvarken idka eller få höra musik. Med sorgsen blick gick han omkring och bråkade sin hjärna med tanken på hur han skulle kunna skaffa sig undervisning i musik och njutning af sådan.

Så iakttog honom en god tid hans endast fem år yngre syster, den lilla täcka Maria Susanna, som lik en lärka sväfvade omkring och slog sina drillar i hemmet, muntrande upp både far och mor.

Mary-Suzan var det, som han delgaf sitt lidande och det lilla slughufvudet visste på råd.

»Hur du skall kunna få musikundervisning, my boy, får du sjelf hitta på, — men att gå och höra på operor, åh, den saken kan jag hjelpa!» sade hon.

»Men på hvad sätt, min skatt?» frågade han nedslagen, »ty finge far veta det, blefve han ursinnig.»

»Ack, Tom, var slug bara», inföll hon skrattande, »se, du känner ju mr Godlibet, hoflakejen, som ofta gör beställningar hos far för slottsinredningar?»

»Ja, Suzi, honom känner jag nog, men jag tror att vår gamla huskatt är mera musikalisk än den der gamla öltunnan», suckade Thomas Arne. »han kan nog inte hjälpa mig!»

»Hör nu bara på», — Suzan slog ihop de små händerna med en duktig smäll — »mr Godlibet har en son, som är lakej hos prinsesessan Mary, och han är ungefär vid din figur; han har såsom alla hoflakejer rättighet att hvarje kväll gå på operan, men mr Godlibet junior går hellre på vinstugan än han bevistar operaföreställningar, — Tom, du måste ikläda dig John Godlibets livré och i stället för honom gå till operahuset, medan han på din bekostnad får sig förtäring!»

»O, Mary Suzan, om han ginge in derpå!»

»Naturligtvis gör han det, men du måste taga mig med dig!»

Den lilla diplomaten genomdref verkligen att hennes älskade broder, så länge operasällskapet uppträdde, hvarje kväll kom på teatern, och mr John Godlibet kunde således ostördt få tillfredsställa sitt begär till grogg och vin. Han till och med bekostade varorna sjelf och var glad att slippa det der »svettskåpet», såsom han kallade Haymarket-Olympen.

Afven för musiköfningar i all hemlighet visste man råd. I ett klädstånd förskaffade sig Tom Arne en urgammal spinett med gnällande och surrande strängar, och om natten, när alla sofvo, öfvade han sig timtals i en vrå på vinden mellan klädsträck och bråte.

(Forts).

Dödsfall.

Buongiorno, Crescenzo, operakomponist, f. 1864 i Bonito, afled förra månaden i Dresden. Hans operor "Ein Mädchenherz", "Das Erntfest" och "Michel Angelo" ha uppförts flerstädes i Tyskland. Han hade gjort musikstudier vid konservatoriet i Neapel.

Geistinger, Marie, tysk sångerska, f. 1840, afled den 29 sept. på sin villa vid Klagenfurt. Sedan 1854 uppträdde hon i Berlin, Hamburg och Riga och förvärfvade sig efter 1862 i Wien hederstiteln "alla operettsångerskors drottning", särdeles genom sin framställning af Sköna Helena, Storhertiginnan af Gerolstein o. a. Offenbachs-roller. Hon var en sångerska af stor rang och mycken smak samt berömmes för att hon alltjämt "blef gratierna trogen" äfven i den frivola operetten. Hon har äfven uppträdt i taldramer. 1877 ingick hon äktenskap med skådespelaren August Müller-Korman. I början af 1880-talet tillhörde hon Leipzigs "Stadtteater".

Joncières Victorin de (Felix Ludger), fransk komponist, f. 12 april 1839 i Paris, har aflidit därstädes i slutet af oktober. Elev af konservatoriet lemnade han detta med anledning af en strid om Wagner, hvars stora beundrare han var. Af hans kompositioner må i första rummet nämnas operorna "Sardanapal" (1867), "Pompejis sista dag" (1869), "Dimitri" (1876), alla på Théatre lyrique; "La reine Berthe" (1878, å Stora operan), "Chevalier Jean" (1885 å Op. Comique). Han har vidare skrifvit musik till "Hamlet", en "Symfonie romantique", en körsymfoni, "La mer", orkestersuiten "Les Nubiennes", en violinkonsert m. m. J:s stil är af den modernaste riktningen. Han har äfven verkat som musikreferent i "Liberté".

Reissmann, August, musikförfattare och komponist, f. 14 nov. 1825 i Frankenstein, (Schlesien) har aflidit mot slutet af nov. Efter slutade musikstudier, förnämligast i Dresden, begynte han i Weimar (1850—52) sin verksamhet som skriftställare, sedan i Halle a. S. (1863—80), därefter uti Berlin Efter vistelse i Leipzig (där han 1875 blef dr. Phil). och Wiesbaden slog han sig åter ned i Berlin.

Reissmans förnämsta arbete är hans skrift "Das deutsche Lied in seiner historische Entwickelung" (1861), 'omarbetad 1874. Hans andra historiska arbeten äro skickliga kompilationer eller utdrag, utgörande flera musikhistoriska och pedagogiska verk samt musikerbiografier. Han har redigerat en väsentlig del af Mendels stora "musikaliska konversationslexikon". Han har komponerat 3 operor "Gudrun" (1871), "Din Bürgmeisterin von Schorndorf (1880) och "Das Gralspiel" (1895), en balett "Der Blumen Rache" (1887), ett körverk med deklamation, soli och piano: "König Drosselbart" (1886), annan dramatisk musik, ett oratorium "Wittekind", en konsert etc för violin, en- och flerstämmiga sånger och pianosaker. Hans kompositioner ha dock ej rönt större uppmärksamhet. Rich Wagner hade ej någon anhängare i Reissmann.

Rückauf, Anton, pianist och komponist, f. 13 mars 1855 i Prag, afled i september på slottet Alt-Erlaa i Österrike efter längre sjukdom. Efter musikstudier i Prag och Wien slog han sig ned i sistnämnda stad. Han har gjort sig hufvudsakligen bemärkt som sångkomponist, har äfven skrifvit körsånger med piano, en violinsonat, en pianokvintett och pianosaker samt fick en opera af "Die Rosenthalerin" med framgång uppförd i Dresden 1897.

Sittard, Josef, musikskriftställare, f. 4 juni 1846 i Aachen, afled i förra månaden. Efter studier vid konservatoriet i Stuttgart, blef han lärare i sång och piano vid detta och höll föreläsningar i musikens historia (1883—84), flyttade 1885 till Hamburg som "Hamb.-korrespondentens" musikreferent, utnämndes 1891 till professor af hertigen af Koburg. S. har utgifvit skrifter om "kyrkomusikens historia", "musikens estetik", om "medeltidens jongleurs och menestrels", Biografier öfver Mendelssohn och Rossini, kritiska "Führer" till klassiska tonverk m. fl. ansedda skrifter samt har komponerat sånger.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

Vallingatan 11, 2 tr.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 23:dje årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,*** *utgifves 1903 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Vallingatan 11,*** *2 tr., i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

N:o 1 innehåller porträtt af ***F. A. Frieberg*** *och* ***Arvid Ödmann*** *(såsom Johan af Leyden i »Profeten»); N:o 2 porträtt af* ***Paula Lindberg,*** *f. Frödin, och* ***Anna Pettersson Norrie;*** *N:o 3* ***Saint-Saëns;*** *N:o 4* ***Aina Mannerheim, Robert Planquette;*** *N:o 5* ***Gust. Henrikson, Leon. Borwick;*** *N:o 6* ***Maikki Järnefelt;*** *N:o 7* ***Ida Ekman.*** *N:o 8* ***Yvonne de Treville;*** *N:o 9* ***Wilh. Herold; Gust. Charpentier;*** *N:o 10* ***Wilh. Peterson-Berger;*** *N:o 11* ***Wilhelmina Strandberg, Salomon Smith, Marie Hall;*** *N:o 12* ***Emil Sjögren, Rich. Henneberg;*** *N:o 13* ***Willy Burmester, Bjarne Thorstensson.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Vallingatan 11, 2 tr. samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — *Barcarolle. Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

Kurs i plastik samt undervisning i sång

efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roler,** med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE,
Sturegatan 24, Stockholm.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK
Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»
Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897
ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)
Grundad 1865

rekommenderar sin tillvärkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32 Stockholm.

Presentkort
å
SVENSK MUSIKTIDNING
å 5 kronor
finnes att tillgå å tidn:s expedition
Vallingatan 11
samt i bok- och musikhandeln.
OBS! Vacker och lämplig juklapp.

I Musik- och Bokhandeln:
Populär
Piano-Skola
med
Klaviatur-Tabell
för noternas snabba inlärande.
Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter
Prof. **H. von Bocklet.**
Häft. 3 kr., i pappband 3:50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige En ytterligare förtjänst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det värkligen är».
(Gotlands Allehanda)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

J. LUDV. OHLSSON
STOCKHOLM
Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

INNEHÅLL.

Hector Berlioz (med porträtt) — Något om melodisk och komisk opera, af — s. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, samt andra land. — Följetong: Den engelske Amphion. Musikhistorisk skiss af M. Lorenz. — Dödsfall. — Annonser.

Gullberg & Hallberg, Stockholm, 1908.